

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N83

12.10.2020

საქმიანობის დასახელება: 272 მეგავატი სიმძლავრის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის (გარდაბანი-3) მშენებლობა და ექსპლუატაცია

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: გარდაბნის მუნიციპალიტეტი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 31.08.2020

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მიერ წარმოდგენილია 272 მეგავატი სიმძლავრის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია გეგმავს ახალი, ბუნებრივ აირზე მომუშავე 272 მგვტ დადგმული სიმძლავრის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა-ექსპლუატაციას.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია საპროექტო თბოელექტროსადგურის ადგილმდებარეობის ალტერნატივები. ამ მიზნით გარდაბნის მუნიციპალიტეტში შერჩეულ იქნა 4 ალტერნატიული ტერიტორია (A;B;C;D). ალტერნატივებიდან ტექნიკურ-ეკონომიკური, სოციალური და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით უპირატესობა მიენიჭა C ვარიანტს. შესაბამისად საპროექტო თბოელექტროსადგურის განთავსება დაიგეგმა გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, გარდაბნის ენერგეტიკულ ზონაში, არსებული 230 მგვტ კომბინირებული ციკლის თბოსადგურების მიმდებარე ტერიტორიაზე (ს/კ - 81.15.20.140). წარმოდგენილი Shp ფაილების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის ცენტრის მიახლოებითი კოორდინატებია: X-504955.05; Y-4589651.92. საპროექტო ტერიტორიიდან მანძილი უახლოეს მოსახლემდე შეადგენს - 270 მ-ს (ქვემო კაპანახჩის დასახლება). საპროექტო ტერიტორია არ არის დაფარული ხე-მცენარეებით და წარმოადგენს ტიპურ ტექნოგენურ ლანდშაფტს. შერჩეული ალტერნატივის მნიშვნელოვან უპირატესობას წარმოადგენს არსებულ კომუნიკაციებთან სიახლოვე. ალტერნატივის უარყოფით მხარეს წარმოადგენს ქვემო კაპანახჩის დასახლებასთან სიახლოვე, თუმცა როგორც სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნული, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების და ხმაურის გავრცელების კუთხით ჩატარებული კვლევების შედეგად დადგინდა, რომ დასაშვები ნორმების

გადაჭარბება მოსალოდნელი არ არის. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი მოხმარებული საწვავის ფიზიკური პარამეტრები (სიმკვრივე, თბოტევადობა და ა. შ.) და ხარჯი, რაც აუცილებელია თბოელექტროსადგურის მიერ მოხმარებული თბური სიმძლავრის და შესაბამისი გაფრქვევების შეფასებისთვის, არ არის აღწერილი გაფრქვევის და გამოყოფის წყაროები. ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების შეფასება განხორციელებულია ზოგადად, თუმცა გათვალისწინებულია კუმულაციური ზემოქმედება ყველა ახლომდებარე თბოელექტროსადგურიდან.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი ალტერნატივების ანალიზის შესაბამისად, საპროექტო ტექნოლოგიის ალტერნატივებიდან უპირატესობა მიენიჭა კომბინირებული ციკლის აირტურბინის (CCTPP) ტექნოლოგიას. გაგრილების სხვადასხვა ალტერნატივიდან უპირატესობა მიენიჭა წყლის რეცირკულაციით გაგრილების სისტემას. გარდაბნის თბოსადგური 3-ისათვის წყალაღება დაგეგმილია უკვე არსებული ინფრასტრუქტურულიდან (არსებული არხი), ხოლო ჩამდინარე წყლის ჩაშვება საკანალიზაციო სისტემაში. გაზის მიწოდების ალტერნატივებიდან საპროექტო თბოელექტროსადგურისთვის შეირჩა აზერბაიჯანიდან მომავალი ორი ახლომდებარე ბუნებრივი აირის მილსადენი (მილსადენი გადის დაახლოებით 350 მ-ის დაშორებით, საპროექტო ტერიტორიიდან).

პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია ორი აირტურბინის და ერთი ორთქლის ტურბინის მშენებლობა. აირტურბინის და ორთქლის ტურბინის რაოდენობაზე დაყრდნობით, სადგურის ლილვის კონფიგურაცია იქნება 2-2-1. საპროექტო ბლოკი წარმოადგენს კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურს (CCTPP). ბლოკი შედგება: გენერატორიანი ორი აირტურბინისგან (GTG); ორი თბომცვლელი ორთქლის გენერატორისგან (HRSG); გენერატორიანი ორთქლის ტურბინისგან (GSG); რეცირკულაციური წყლის გაგრილების ბლოკისგან. ბლოკის გამომუშავებული მაქსიმალური ჯამური ენერჯია შეადგენს 272 მგვტ-ს სთ-ში. ენერჯიის დაახლოებით 2/3-ს გამომუშავებს გენერატორიანი აირტურბინა (GTG), ამავდროულად გენერატორიანი ორთქლის აირტურბინა წარმოქმნის ბალანსს.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია კომბინირებული ციკლის ოთხი მთავარი ინფრასტრუქტურული ობიექტი და მათი ფუნქციური დატვირთვა, ესენია: 2 აირტურბინა, სადაც ხდება საწვავის წვა; 2 თბომცვლელი ორთქლის გენერატორი (თითო-თითო ყოველ აირტურბინაზე), რომელიც აირტურბინის გამონაბოლქვს აკონვერტირებს ორთქლად (ორთქლის დინებები ერთდება და ნაწილდება ერთ ერთეულ ორთქლის გენერატორში); ორთქლის ტურბინა, რომელიც თბომცვლელი ორთქლის გენერატორისაგან მიღებულ ორთქლს ანაწილებს და გადააქვს კონდესატორში (თბოელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ენერჯიის 1/3-ს გამომუშავებს ორთქლის ტურბინა); კონდენსატორი აკონდენსირებს ორთქლის ტურბინის გამონაბოლქვს წყლად და გამოყოფილ სითბოს გადასცემს გარემოს. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, გარდაბნის თბოელექტროსადგური 3 (CCTPP) აღჭურვილი იქნება სათადარიგო საკვამურით ერთ-ერთი თბომცვლელი ორთქლის გენერატორამდე, რაც საშუალებას მისცემს ერთ-ერთ ტურბინას (GTG) იმუშაოს ღია ციკლში სწრაფი ჩართვისთვის და სადგურის მაღალი მოქნილობისთვის.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია თბოელექტროსადგურის ძირითადი სტრუქტურული ერთეულების ჩამონათვალი და წარმოდგენილია საპროექტო ობიექტის გენერალური გეგმა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით: სადგურს ექნება 2-2-1 კონფიგურაცია; აირტურბინები განთავსდება ერთ ხაზზე, ხოლო ორთქლის ტურბინა ცალკე შენობაში; სადგური იმუშავებს ბუნებრივ აირზე; სადგურში განთავსდება ელექტროსადგური, რომელიც აღჭურვილი იქნება ღია ქვესადგურით და გამავალი ხაზებით; გაგრილების სისტემა ითვალისწინებს წყლის რეცირკულაცია/გაგრილების ბლოკის მოწყობას; თბომცვლელის ამრიდი საკვამური გათვალისწინებული იქნება მხოლოდ ერთი გაზის

ტურბინისათვის, ეფექტური ფუნქციონირებისთვის მეორე იმუშავებს პირველი გაზის ტურბინის ტანდემში; დამონტაჟდება დიზელის გენერატორ(ებ)ი (Black Start); თბოსადგურის მართვის და კონტროლის სისტემები განთავსდება ადმინისტრაციული ბლოკის შენობაში; ასევე გათვალისწინებულია სასაწყობო მეურნეობისა და ტექნიკური უზრუნველყოფის საამქროს მოწყობა, რომელიც აშენდება მშენებლობის საწყის ფაზაზე. გაზის ტურბინებისთვის, ორთქლის ტურბინებისა და მათთან დაკავშირებული გენერატორებისთვის გათვალისწინებულია ხმის იზოლაციის მქონე შენობების მოწყობა. გარდაბანი 3 თბოელექტროსადგურის მშენებლობა დაგეგმილია ერთ ფაზად 22-24 თვის განმავლობაში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სანიაღვრე წყლის შეგროვების სისტემა დაპროექტდება ორ ნაწილად, რომლის შემადგელობაში იქნება: სუფთა სანიაღვრე წყლის შემკრები და პოტენციურად, ზეთით დაბინძურებული სანიაღვრე წყლის შეგროვების სისტემები (პოტენციურად დაბინძურებული სანიაღვრე წყალი მიმართული იქნება ზეთის სეპარატორისკენ). სანიაღვრე წყლის სადრენაჟე სისტემა დაპროექტდება მოსალოდნელი მაქსიმალური მოცულობის გათვალისწინებით.

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების პროცესში, მოსალოდნელია არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების, ასევე ინერტული ნარჩენების წარმოქმნა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, გზშ-ის ანგარიშში აისახება პროექტის განხორციელებისას წარმოქმნილი ნარჩენების სახეობები და მახასიათებლები, გამოთვლილი იქნება ნარჩენების რაოდენობები, დეტალურად იქნება აღწერილი ნარჩენების მართვის საკითხები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2020 წლის 23 სექტემბერს, კანონმდებლობის შესაბამისად პროექტთან დაკავშირებით სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა მოეწყო ქვემო კაპანახჩის დასახლებაში, N5 საჯარო სკოლის ეზოში (გარდაბნის მუნიციპალიტეტი). საჯარო განხილვებს ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“, გარდაბნის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები და ქვემო კაპანახჩის მოსახლეობა. საჯარო განხილვაზე ყურადღება გამახვილდა - პროექტის განხორციელების ფარგლებში სოციალური სარგებელის აუცილებლობაზე. ვინიდან საპროექტო თბოელექტროსადგურის განთავსება დაგეგმილია სოფლის სიახლოვეს, სოციალურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების საკომპენსაციოდ ადგილობრივმა მოსახლეობამ მოითხოვა პროექტიდან შესაბამისი სოციალური სარგებელის მიღება. ყურადღება გამახვილდა აგრეთვე ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებაზე. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ წარმომადგენლის განმარტებით სკოპინგის ეტაპზე ჩატარებული შესაბამისი მოდელირების მიხედვით ხმაური არ გადააჭარბებს დასაშვებ ნორმებს, ამასთან, აღნიშნა, რომ პროექტი ითვალისწინებს ხმის იზოლაციის მქონე შენობების მოწყობას.

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სამინისტროში არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების შედეგად, მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედების სახეები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
 2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
 3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**

4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- დაგეგმილი საქმიანობის აღწერა;
- საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის Shp ფაილები, GPS კოორდინატები, საკადასტრო კოდი);
- საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე, მდებარეობის მითითებით;
- ობიექტის გენერალური გეგმა, მაღალი გარჩევადობით, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით (სახელმწიფო ენაზე), სადაც დატანილი იქნება ყველა დანადგარი, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები (ადგილმდებარეობის ჩვენებით);
- საპროექტო თბოელექტროსადგურის ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიური უბნების **დეტალური აღწერა** (თითოეული ობიექტის ტექნიკური და ტექნოლოგიური სქემების მითითებით);
- საპროექტო თბოელექტროსადგურის ტექნოლოგიური ციკლის და ტექნოლოგიური სქემის დეტალური, **თანმიმდევრული აღწერა**;
- თბოსადგურის მართვის და კონტროლის სისტემების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საპროექტო თბოელექტროსადგურის სიმძლავრის, წარმადობის და მუშაობის რეჟიმის შესახებ;
- საპროექტო ქვესადგურის შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მათ შორის ინფორმაცია ქვესადგურის სიმძლავრის, ტიპის, ტრანსფორმატორების, ამომრთველების, დაღვრილი ზეთის ლოკალიზაციის შემკრები ავზის და ა.შ შესახებ. ამასთან წარმოდგენილი უნდა იყოს ქსელთან მიერთების ტექნიკური გადაწყვეტის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საპროექტო ობიექტის გაზით მომარაგების შესახებ;
- მოწყობის და ექსპლუატაციის პერიოდში ელექტრომომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია დიზელის გენერატორ(ებ)ის შესახებ;

- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივა, და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივები. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობების შესახებ ინფორმაცია;
- გზშ-ის ანგარიშში განხილულ იქნეს ელექტროენერჯის წარმოებისათვის შერჩეული ალტერნატივის (თბოელექტროსადგური) ეკოლოგიური, ტექნიკურ-ეკონომიკური და სოციალური უპირატესობები, შესაბამისი დასაბუთებით;
- ინფორმაცია 500-მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ობიექტების და მათი ფუნქციური დატვირთვის შესახებ, მანძილების მითითებით;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- მშენებლობა-საექსპლუატაციის ეტაპებზე სანიაღვრე და საწარმოო წყლების მართვის საკითხები;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე, ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული წყლის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (წყალმომარაგებისა და წყალარინების საკითხები);
- წყლის გაგრილების სისტემის და გაგრილების ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია წყლის რეზერვუარების შესახებ;
- ჩამდინარე წყლების შემკრები და სადრენაჟე სისტემის მოწყობა-ექსპლუატაციის დეტალური აღწერა;
- საპროექტო გამწმენდი მოწყობილობების დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი; პარამეტრები; გამწმენდის ეფექტურობა);
- ინფორმაცია ზეთის სეპარატორის შესახებ;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ზეთის ავარიული დაღვრის (ტურბინებიდან; ტრანსფორმატორებიდან) შემთხვევაში რეაგირების სამოქმედო გეგმა;
- ნარჩენების (სახიფათო, არასახიფათო, ინერტული) მართვის საკითხების დეტალური აღწერა;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- ინფორმაცია საპროექტო ნაგებობების სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ, მათ შორის სახანძრო ინფრასტრუქტურის შესახებ დეტალური ინფორმაცია და ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ავარიული გაჩერების შემთხვევაში შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შესახებ ინფორმაცია;
- მეხამრიდების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- დაგეგმილი საქმიანობის დროებითი შეჩერების შემთხვევაში დაგეგმილი გარემოსდაცვითი ღონისძიებებისა და შეწყვეტის შემთხვევაში, საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობის აღდგენის საშუალებების შესახებ ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია გზშ-ის ანგარიშის შედგენის პროცესში გამოყენებული კვლევების მეთოდოლოგიის შესახებ;

- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანებითი ღონისძიებების შესახებ;

4.1 გზმ-ს ანგარიშის გეოლოგიურ ნაწილში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- **გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა:** რელიეფი (გეომორფოლოგია); გეოლოგიური აგებულება; სეისმური პირობები; ჰიდროგეოლოგიური პირობები; საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები.
- **გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება:** ზემოქმედება გრუნტის წყლებზე; საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით.

4.2 პროექტის ფარგლებში შესრულებული სამუშაოების შესახებ ინფორმაცია, კერძოდ:

- სამშენებლო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შესაბამისი ვადების მითითებით;
- გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;
- სამშენებლო ბანაკის და სამშენებლო მოედნის შესახებ ინფორმაცია (ფართობი, shp ფაილები);
- ფუჟი გრუნტის სანაყაროს შესახებ ინფორმაცია (GPS კოორდინატები);
- ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- **პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს:** ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენგეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში; ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები; ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის გეგმა (მონიტორინგის გეგმა ექსპლუატაციის ეტაპისთვის უნდა ითვალისწინებდეს გაფრქვევის მიღებზე უწყვეტ ინსტრუმენტულ მონიტორინგს, ასევე, ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციის გაზომვებს უახლოეს მოსახლესთან, პირველ წელიწადს თვეში ერთხელ, მომდევნო წლებში კვარტალში ერთხელ); ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი (შემუშავებული უარესი სცენარის მიხედვით, როცა ყველა აგრეგატი ერთდროულად მუშაობს), ამასთან, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის და ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების ანგარიშისას გათვალისწინებული იქნეს

თბოელექტროსადგურის ძირითადი აგრეგატების გაშვებისა და გაჩერების პროცესებთან დაკავშირებული ემისიები;

- ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე. ამასთან უახლოეს დასახლებამდე მანძილის გათვალისწინებით, ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედების პრევენციის მიზნით, წარმოდგენილი უნდა იყოს კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები (მაგ: ბუნებრივი და ხელოვნური ეკრანების/ბარიერების გამოყენება და ა.შ);
- საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ განთავსებული ობიექტების, მათ შორის 500 მ რადიუსის ფარგლებში არსებული თბოელექტროსადგურის გათვალისწინებით კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე, ამასთან ნიადაგის დაბინძურების შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირული წყლის ობიექტზე, დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ბიოლოგიურ გარემოზე (ფლორისა და ფაუნის წარმომადგენლებზე) შესაძლო ზემოქმედების სახეები, ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- საპროექტო ობიექტის მოსახლეობასთან სიახლოვის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის მოწყობა-ექსპლუატაციით გამოწვეული ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ასევე ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საპროექტო ობიექტის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპებისთვის შემუშავებული კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- ობიექტის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპებისთვის შემუშავებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის განხორციელების პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მოთხოვნის გათვალისწინებით, გზშ-ის ანგარიშში უნდა აისახოს ინფორმაცია დაგეგმილი პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელ სოციალურ სარგებლიანობაზე, განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს ადგილობრივ მოსახლეობაზე. წარმოდგენილი იქნეს ინფორმაცია პროექტის განხორციელებით გამოწვეული პირდაპირი და ირიბი სოციალური სარგებლის შესახებ.

7. ელექტრონული გადამოწმებით, საჯარო რეესტრის ამონაწერის და საკადასტრო გეგმის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის

ნაკვეთის მიზნობრივი დანიშნულების ცვლილების გარეშე მისი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენება დაუშვებელია.

- გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით)

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მიერ წარმოდგენილ, „272 მეგავატი სიმძლავრის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის (გარდაბანი-3) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.